

en faran una coca» (PdAPenya, *Poes.*, 9), «*quedar com una coca*: esclafar-se, deformar-se per efecte d'un cop violent» (*AlcM*, loc. b); c) en fi la forma de la mà és més o menys comparable a la d'una coca, però no ho és la d'una «coquille», ni la d'una nau (*coca*). — 3 La duplicitat semàntica del mot rus no sols no és contrària al caràcter infantil i a la identitat bàsica del mot amb els nostres, sinó que n'és la millor corroboració; cf. el nostre *cocou*, de la mateixa arrel que *coca*, però que pròpiament significa 'ou, entre nens' tant a Mallorca (*D'Amen.*), com en el Camp de Tarragona; mall. infantil *còco* 'ou' (Manacor, Artà, Campanet, *AlcM*); i l'alguerès *cocarroi* 'coca amb un ou al mig' (infra). Naturalment la terminació de la forma *cocou* és deguda a encreuament amb *ou*. Cf. italià infantil *cocco*, lgd. *coucoun* 'ou' (Sainéan, *Sources Indig.* 1, 436). — 4 A Vilanova d'Alcolea m'oferien un «tros de *kòk*» (1961). — 5 Segons Dozy (II, 286), *PAlc.* tradueix aquest nom àrabic per «ruvia» («garance», això també Belot); però Abenalbèitar diu que a Espanya és el «galium aparine», almenys la *fáwa barràntiya* o sigui 'f. borda, boscana'. Simonet no diu quines proves té de la identificació amb la valeriana: és de tómer que no siguin més que una interpretació pseudo-etimològica amb l'*herba cuquera*, de la qual també parla. Com que la grafia d'Ibn Beklaris *quqr'* tant es pot interpretar *qòqara* com *qìqara* la identitat fonètica amb el nostre *cócara* pot ser completa. I si entén 'valeriana' per alguna propietat tòxica, notem que també podrien ser els marxívols, mena d'hellèbor, tan popular com a planta corrosiva ('manxiula'), el nom de la qual justament significa 'marcescible' (< *marcívols*) perquè sempre sembla una mata pansida o en consumpció: doncs com les figues *cóqueres*.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *cóc, coco, cocada, cocam, cocarroí, cocorroí, cocaroi, cocó, cocot, cocotat, cocotada, cocou, cocouada, cocouer, coquer, coqueria, coquet, coqueta, coquilla, coquella, coquiller, coquellera, coquiller, comes de coquiller, cóquera* (veg. infra), *coqueret, escoquerar* (veg. infra), *corquell, corquilla, corquellera, cóquera, escoquerar, escocat, escocar-se, escocar, cocacaliu, cocabeta*.

COCA II, 'nau medieval de transport', origen incert, potser pres del fr. dial. *coque*, forma normandopicarda, en lloc del fr. ant. *coche*, que podria venir del ll. CAUDICA 'especie de vaixell'. □ 1.ª doc.: c. 1290.

Com que en el DCEC (I, 827a) ja tracto suficientment de l'etimologia, solament cal afegir-hi documentació: «Monta zo que ls mariners avien en la dita *coqua*, en mercaderies --- deu mille 303 morabetins» (*BABL* VII, 247: potser Empordà, anys 1279-99); «si algun mariner o servicial serà acordat per patró de nau o de leny o d'altre vexell, o per l'escrivà d'aquella *coba* o leny», *Consolat* (ed. Moliné, p. 204); el legat català a Avinyó l'any 1323 dóna notícia de la «*coqua* G. Fabre de Sardinia ventura» (Finke, *Acta*

Ar. II, 799); l'*InuLC* d'Alart aplega una quinzena d'exemples fins a 1386, començant per un de 1321: «pàgia d'ancoratge, nau o *cocha*, un flori d'or»; «qui no squiva / ferir les roques / ab semblants *coques*, / naus, caraveles, / sens rems ne veles, / carta, govern ---», JRoig, *Spill*, 8546, d'on es dedueix que tenia ò oberta, i que per tant deu ser el mot *còca* que Aversó posa entre els rims plenisonants (170.7). En castellà no en coneixia jo doc. medieval, i de fet deu ser-hi rar, però apareix un cop en les *Partidas* II, xxiv (ed. Acad., II, 263), com a diferent de les *taridas*.

COCA III, 'pasta usada per emborratxar el peix', es creu que sigui el mateix que el quítxua *kuka*, nom de cert arbust del Perú, del qual s'extreu la cocaïna. □ 1.ª doc.: 1575, OPou.

Que ja registra «*coca* o pasta de llevant: *baccae orientales*» entre el vocabulari «De Peixcar» i immediatament abans de «emborrachar lo peix: inebriare pisces» (*ThPu.*, 67); doc. i data que té considerable interès perquè en castellà no coneixia jo doc. de la *coca de Levante* anterior a 1680; això podria suscitar una revisió escèptica sobre l'origen americà d'aquesta classe de coca, i per tant del mot, com sigui que 1575 és pròxim ja a 1550, data en què Fz. de Oviedo informa, ell primer, sobre l'arbust americà, i bastant pròxim també als anys de 1535-40 en què els espanyols comencen a establitzar-se en la nova colònia; veg. la discussió etimològica en el DCEC I, 826.

DERIV.: *Cocada*, derivat ja popular en els riuets pirinencs: «*cocada* con estricnina» és el que es fa servir a Echo per emborratxar el peix en el d'allí (1966). *Cocaina, cocainòman, cocainomania* o *cocainisme* (DFA.).

Coça 'guitza', V. l'apèndix a GUITZA *Cocaroi, cocarroí, V. coca Coccigi, V. còcix Coccinella, coccini, V. cotxinilla Coccio, V. coure*

CÒCCIX, pres del gr. *κόκκυξ, -γος*, id., pròpiament 'cucut'.

DERIV.: *Coccigi, coccigeal* (DFA.) i la forma prefixada *coccigeo*.

Coceguelles, V. pessigolles Cocejar, V. coça (GUITZA)

CÓCERA, ant. 'vànova', del ll. CŪLCĪTA, 'matalàs', 'coixí', passant per una forma CŪLCITRA del llatí vulgar, que ja apareix en textos tardans, amb la -R- afegida per repercussió de l'altra líquida. □ 1.ª doc.: *colcedra*, 1077 i 1094; *coczra*, 1198; *còssera*, 1224.

Les dades primeres són en contextos en baix llatí, però molt mesclats de català: «dimito --- ad Gerbert Mir quat I, et guadenga I, et *colcedra* I, et plomaz I», 1094 (p. p. Serra Vilaró, *BCEC* 1909, 21). Bast-Bass. registren set exs. de *colcedra* en docs. des de 1077 a 1104 (col. 725-6). En context menys llatí i en forma accentuadament romànica, el 1198: «--- meum lectum: id est scannum et duo *coczre* et tria coperto-